

အစိုးရ၏ ရငွေများကို တိုးမြှင့်ခြင်းနှင့် ခွဲဝေ အသုံးပြုခြင်း

(ချင်းပြည်နယ်၏ ဖြစ်ရပ်)

ပြေငြိမ်းကျော်၊ ဆန်းလင်းအောင်

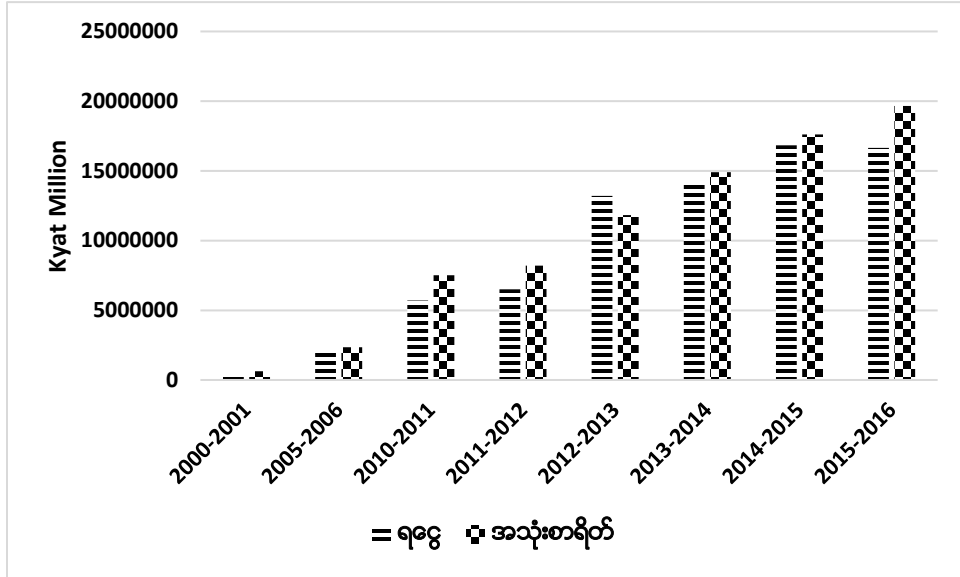
စာတမ်းအကျဉ်း

ယခုလေ့လာမှုသည် အစိုးရ (ပြည်နယ်အစိုးရ)အနေဖြင့် ရငွေ (Revenue) များကိုတိုးမြှင့်ဆောင်ရွက်ခြင်းနှင့် ခွဲဝေ အသုံးပြုခြင်းကို အထူးပြုလေ့လာတင်ပြထားသည်။ အထူးသဖြင့် ပြည်ထောင်စုအစိုးရ၊ တိုင်းဒေသကြီးနှင့် ပြည်နယ်များ၏ အစိုးရအကြား ရငွေများခွဲဝေခြင်း၊ သဘာဝအရင်းအမြစ်များမှ ရရှိသော အကျိုးမြတ်များ ခွဲဝေခြင်းဆိုင်ရာကိစ္စသည် မြန်မာနိုင်ငံတွင် ကြုံတွေ့ ရသော ပြဿနာများထဲမှ တစ်ခုဖြစ်သည်။ သို့သော် ဤလေ့လာမှုသည် ချင်းပြည်နယ်၏ ဖြစ်ရပ်ကို သရုပ်ခွဲလေ့လာတင်ပြထားပြီး၊ ၂၀၀၈ ခုနှစ် ဖွဲ့စည်းပုံ အခြေခံဥပဒေမှ ပြည်နယ်နှင့် တိုင်းဒေသကြီး အစိုးရအဖွဲ့အား ပေးထားသော အခွင့်အရေးများကို အသုံးပြု၍ ပြည်နယ်၏ ရငွေများ အထူးသဖြင့် အထူးသဖြင့် ပြည်နယ်၏ စီးပွားရေးဖွံ့ဖြိုး လာစေရန် မည်ကဲ့သို့လုပ်ဆောင်နိုင်မည်ကို အကြံပြုတင်ပြထားသည်။ ယခုလေ့လာမှုတွင် ပြည်နယ်၏ စီးပွားရေး ဖွံ့ဖြိုးလာစေရန် သဘာဝအရင်းအမြစ်များ၊ လုပ်သားအရင်းအနှီးများ၊ ၂၀၀၈ ဖွဲ့စည်းပုံ အခြေခံပုဒ်မ ပေးထားသော အခွင့်အရေးများနှင့် အင်စတီကျူးရှင်းဆိုင်ရာ စွမ်းဆောင်ရည်များ စသည့် အခြေခံအကြောင်းအချက်များ (Giving factors) ကို သရုပ်ခွဲရာ တွင် အသုံးပြုထားသည်။

၁။ နိဒါန်း

မြန်မာနိုင်ငံ၏ ရငွေ၊ အသုံးစရိတ်များကို အနီးဆုံးကာလများအလိုက် ဖော်ပြရမည်ဆိုပါက နှစ်ကာလ အများစုတွင် ရငွေထက် သုံးငွေပမာဏ ပိုများလျက်ရှိသည်။ တစ်နည်းအားဖြင့် နှစ်စဉ် ဘတ်ဂျက်လို ငွေပြမှုများနှင့် ရင်ဆိုင်နေရသည်။ အောက်ဖော်ပြပါ ပုံ (၁) သည် အစိုးရ၏ ရငွေ၊ သုံးငွေများကို ဖော်ပြထားသော ပုံဖြစ်သည်။ ၂၀၀၀ ခုနှစ်မှ ၂၀၁၆ ခုနှစ်အထိ အစိုးရ၏ ရငွေ၊ သုံးငွေ များတွင် ၂၀၁၂-၂၀၁၃ ဘဏ္ဍာရေးနှစ်မှ လွဲ၍ ကျန်နှစ်များတွင် ရငွေထက် အသုံးစရိတ်များက ပိုမိုများပြား လျက်ရှိသည်။

ပုံ (၁) အစိုးရ၏ ဘတ်ဂျက်အနှစ်ချုပ်

ရင်းမြစ်။ ။ (CSO, 2017), Summary of the State Budget

ကိန်းဂဏန်းများအရ အစိုးရ၏ အသုံးစရိတ်သည် ရငွေထက် နှစ်တိုင်း ပိုသုံးလျက်ရှိသည်။ ထို့ကြောင့် ဘဏ္ဍာရေးလိုငွေပြုမှုများသည် နှစ်တိုင်းကြုံတွေ့နေရပြီး၊ အဆိုပါ ဘဏ္ဍာရေးလိုငွေကို ပုံစံအမျိုးမျိုးဖြင့် ဖြည့်ဆည်းခဲ့သည်။

ယခင်စစ်အုပ်ချုပ်ရေးကာလများတွင် အစိုးရအနေဖြင့် လိုငွေပြ ဘတ်ဂျက်များကို ဖြည့်ဆည်းရန် ငွေစက္ကူများ ထုတ်ဝေခြင်းများ လုပ်ဆောင်ခဲ့သည် (MDRI-CESD and IGC, June 2015)။ လိုငွေပြ ဘတ်ဂျက်များကို ငွေစက္ကူများရိုက်နှိပ်ထုတ် ဝေခြင်းဖြင့် ဖြေရှင်းခဲ့မှုများသည် စီးပွားရေးကို အကျဘက်သို့ ဦးတည်စေခဲ့သည့်အပြင်၊ အဆိုပါကာလတွင် ပုံသေငွေလဲလှယ်နှုန်းများဖြင့် လုပ်ဆောင်ခဲ့ခြင်းကြောင့်လည်း စီးပွားရေးကို ပိုမိုနာမကျန်းဖြစ်စေခဲ့သည်။ ထို့အပြင် လိုငွေပြ ဘတ်ဂျက်များကို ပြန်လည်ကာမိစေရန်အတွက် နိုင်ငံတကာငွေကြေးအဖွဲ့ အစည်းများမှ ချေးငွေများကိုလည်း လက်ခံရယူခဲ့သည်။ ၂၀၁၇ခုနှစ်၊ ကာလလတ်ကြွေးမြီးစီမံခန့်ခွဲမှု မဟာဗျူဟာအရ မြန်မာနိုင်ငံသည် ပြည်ပကြွေးမြီး အမေရိကန်ဒေါ်လာ (၉၁၄၈.၈) သန်းနှင့် ပြည်တွင်းကြွေးမြီး (၁၈၀၂၀) ကျပ် ဘီလီယံ အကြွေးတင်လျက်ရှိသည် (စီမံကိန်းနှင့် ဘဏ္ဍာရေးဝန်ကြီးဌာန၊ ဇွန်လ၊ ၂၀၁၇ခုနှစ်)။ အောက်ဖော်ပြပါ ဇယားအရ အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာအဖွဲ့များသို့ ပြန်လည်ပေးရမည့် မြန်မာနိုင်ငံ၏ ပြည်ပကြွေးမြီးလက်ကျန်သည် တစ်နှစ်ထက်တစ်နှစ် တိုးလာသည်ကို မြင်တွေ့ရမည်ဖြစ်သည်။ နှစ်နိုင်ငံ အစိုးရအကြား ချေးငွေ လက်ကျန်များအနေဖြင့်၊ ၂၀၁၆ ခုနှစ်နှင့် နှိုင်းယှဉ်ပါက ၂၀၁၇ ခုနှစ်တွင်ပေးရမည့် ပမာဏသည် လျော့နည်းသွားသည်။ မြန်မာနိုင်ငံအနေဖြင့် ပြည်ပကြွေးမြီး အများဆုံးပေးရန် ကျန်ရှိသည့် နိုင်ငံမှာ တရုတ်နိုင်ငံဖြစ်သည်။

ဇယား (၁) အစိုးရ၏ ပြည်ပကြွေးမြီးလက်ကျန်အခြေအနေ (၂၀၁၇ ခုနှစ်၊ မတ်လ ၃၁ ရက်နေ့)

ပြည်ပကြွေးမြီး	၃၁-၃-၂၀၁၅	၃၁-၃-၂၀၁၆	၃၁-၃-၂၀၁၇
၁ အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ အဖွဲ့အစည်းများ	၁၃၀၃.၉	၁၃၇၅.၆	၁၄၅၅.၀
- အေဒီဘီ	၅၁၆.၇	၅၂၄.၁	၅၂၂.၈
- အိုင်ဒီအေ	၇၇၀.၃	၈၃၆.၈	၉၁၆.၈
- အခြား	၁၆.၉	၁၄.၇	၁၅.၄
၂ နှစ်နိုင်ငံအစိုးရကြားချေးငွေ	၇၅၃၄.၂	၈၁၅၄.၇	၇၆၉၃.၈
ပဲရစ်ကလပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများ			
- ဂျပန်	၁၇၁၄.၆	၁၉၈၈.၄	၂၁၃၂.၄
- ဂျာမနီ	၇၁၁.၉	၇၄၅.၅	၆၉၂.၇
- အခြား	၆၃၈.၈	၆၇၂.၁	၆၂၈.၂
ပဲရစ်ကလပ်အဖွဲ့ဝင်မဟုတ်သော နိုင်ငံ			
- တရုတ်	၃၉၇၂.၃	၄၃၁၂.၃	၃၈၇၅.၅
- အခြား	၄၉၆.၆	၄၃၆.၄	၃၆၅.၀
စုစုပေါင်း (၁+၂) အမေရိကန် ဒေါ်လာ (သန်း)	၈၈၃၈.၁	၉၅၃၀.၃	၉၁၄၈.၈

ရင်းမြစ်။ ။ (စီမံကိန်းနှင့် ဘဏ္ဍာရေးဝန်ကြီးဌာန၊ ဖွန်လ၊ ၂၀၁၇ခုနှစ်)

ပြည်တွင်းကြွေးမြီးများကို ဘဏ္ဍာရေးနှစ်အလိုက် နှိုင်းယှဉ်ပါက တစ်နှစ်ထက် တစ်နှစ် တိုးလာသည်ကို အောက်ဖော်ပြပါ ဇယား (၂) တွင်မြင်တွေ့ရမည်ဖြစ်သည်။ ဆိုလိုသည်မှာ အစိုးရအနေဖြင့် ၎င်း၏ ငွေတိုက်လက်မှတ်များ၊ ငွေတိုက်စာချုပ်များစသည်တို့ကို တစ်နှစ်ထက်တစ်နှစ် တိုးမြှင့်ရောင်းချလာခြင်း ကိုဆိုလိုသည်။

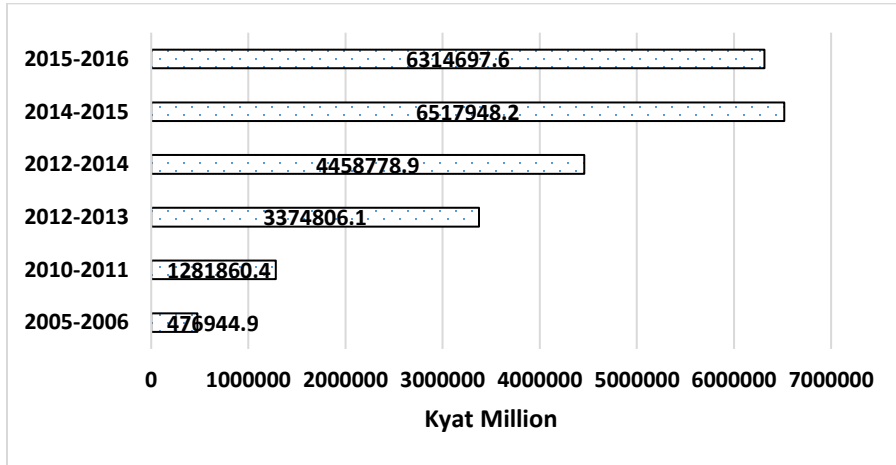
ဇယား (၂) အစိုးရ၏ ပြည်တွင်းကြွေးမြီးလက်ကျန်အခြေအနေ (၂၀၁၇ ခုနှစ်၊ မတ်လ ၃၁ ရက်နေ့)

ပြည်တွင်းကြွေးမြီး	၃၁-၃-၂၀၁၅	၃၁-၃-၂၀၁၆	၃၁-၃-၂၀၁၇
၁ ငွေတိုက်စာချုပ်များ			
- လေလံစနစ်မတိုင်မီ	၂၉၀၀.၆	၂၆၁၄.၈	၂၁၈၄.၄
- လေလံစနစ်ဖြင့် ရောင်းချခြင်း	-	-	၁၂၀၁.၆
၂ ငွေတိုက်လက်မှတ်လေလံစနစ်ဖြင့် ရောင်းချခြင်း	၁၀၇.၈	၆၆၄.၈	၉၇၅.၈
၃ ဗဟိုဘဏ်သို့ရောင်းချခြင်း	၉၄၇၉.၀	၁၂၄၄၄.၉	၁၃၆၅၈.၂
စုစုပေါင်း (၁+၂+၃) ကျပ် (ဘီလီယံ)	၁၂၄၈၇.၄	၁၅၇၂၄.၅	၁၈၀၂၀.၀

ရင်းမြစ်။ ။ (စီမံကိန်းနှင့် ဘဏ္ဍာရေးဝန်ကြီးဌာန၊ ဖွန်လ၊ ၂၀၁၇ခုနှစ်)

ထို့အပြင် အစိုးရ၏ အခွန်ကောက်ခံမှုမှ ရရှိသည့် ပမာဏများသည် ၂၀၀၅ ခုနှစ်မှ ၂၀၁၅ ခုနှစ်ထိ တဖြည်းဖြည်း တိုးမြှင့်လာပြီး၊ ၂၀၁၅-၂၀၁၆ ဘဏ္ဍာရေးနှစ်တွင် အနည်းငယ်ကျ ဆင်းသွားသည်။ ကိန်းဂဏန်းအားဖြင့် ၂၀၁၄-၂၀၁၅ ဘဏ္ဍာရေးနှစ်တွင် (၆၅၁၇၉၄၈.၂) ကျပ်မီလီယံ အခွန်ငွေရရှိခဲ့ပြီး၊ ၂၀၁၅-၂၀၁၆ ဘဏ္ဍာရေးနှစ်တွင် (၆၃၁၄၆၉၇.၆) ကျပ်မီလီယံ ကောက်ခံရရှိခဲ့သည်။ အခွန်ကောက်ခံ ရရှိမှုသည် ၂၀၁၅-၂၀၁၆ ဘဏ္ဍာရေးနှစ်ထက်စာလျှင် (၂၀၃၂၅၀.၆) ကျပ်မီလီယံထိ လျော့ကျသွား သည်။

ပုံ (၂) ပြည်ထောင်စုအစိုးရ၏ အခွန်ကောက်ခံရရှိမှု

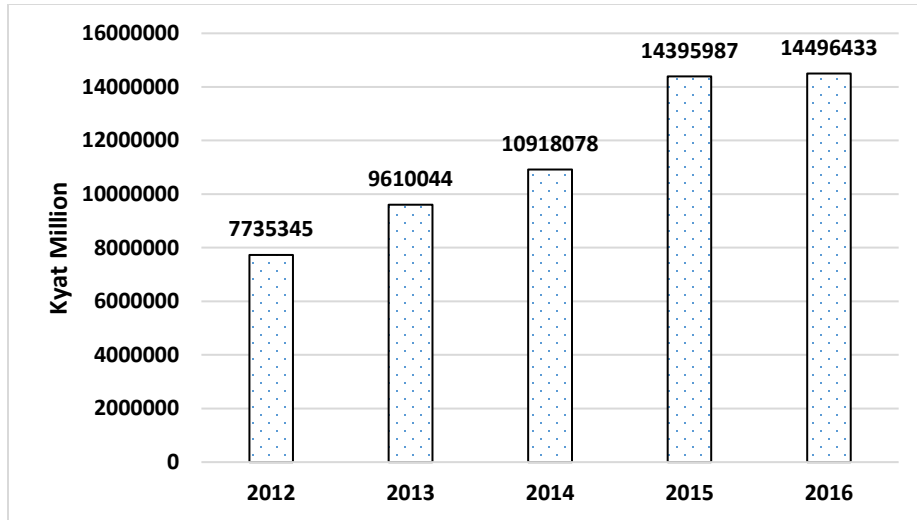

ရင်းမြစ်။ ။ (CSO, 2017), Receipts Taxes

ထို့အပြင် တိုင်းပြည်အတွင်း လည်ပတ်ငွေပမာဏသည် ၂၀၁၂ ခုနှစ်မှ ၂၀၁၅ ခုနှစ်ထိ သိသိသာသာတိုးမြှင့်ခဲ့သည်။ ၂၀၁၆ ခုနှစ်တွင် ငွေကြေးပမာဏ မြင့်တက်လာမှုသည် ပမာဏ အနည်းငယ်သာရှိသည်။ ပုံ (၃) တွင် ဖော်ပြချက်အရ ၂၀၁၅-၂၀၁၆ ခုနှစ်၏ လည်ပတ်မှု ငွေကြေးပမာဏအတိုးအလျော့မှာ သိသာသော ပမာဏ မဟုတ် ပေ။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် ၂၀၁၅ နှစ်ကုန် အထွေထွေရွေးကောက်ပွဲ အပြီးတွင် တက်လာသော အစိုးရသစ်၏ အုပ်ချုပ်မှုကာလဖြစ်သည်။ ထို့အပြင် အဆိုပါ ကာလတွင် စီးပွားရေးမူဝါဒ (၁၂) ချက် ထုတ်ပြန်နိုင်ရန် ကြိုးစားသော ကာလများဖြစ်သည်။ (၁၂) ချက်ပါသော စီးပွားရေးမူဝါဒကို ၂၀၁၆ ခုနှစ် ဇူလိုင်လတွင် ထုတ်ပြန်ခဲ့သည်။ ထိုကာလများသည် အစိုးရအပြောင်းအလဲ ကာလ၊ မူဝါဒ အပြောင်းအလဲ ကာလများဖြစ်သောကြောင့် စီးပွားရေးလုပ်ငန်းရှင်များအနေဖြင့် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုပြုလုပ်ရန် စောင့်ကြည့်ကာလများဖြစ်ခဲ့သလို၊ ဝန်ကြီးဌာနများအနေဖြင့် မူဝါဒအသစ်များ ကို ဖော်ရမည်ဖြစ်သောကြောင့် လည်ပတ်ငွေကြေး ပမာဏများမှာ များစွာ ပြောင်းလဲခြင်းမရှိပေ။ အစိုးရသစ်တက်ချိန်တွင် ယခင်ရှိခဲ့သော စီးပွားရေးတိုးတက်မှု ကိန်းဂဏန်းများသည် လျော့ကျသွားမှုများရှိသလို၊ ရပ်တန့်နေသော ကိန်းဂဏန်းများလည်းရှိသည်။ ထိုကာလသည် ဦးသိန်းစိန်အစိုးရ လက်ထက် စီးပွားရေးတိုးတက်မှုများနှင့် နှိုင်းယှဉ်ပါက သိသာမြင်သာသော တိုးတက်မှုမရှိဟု ဆိုရမည်ဖြစ်သည်။ သို့သော်လည်း အစိုးရသစ် (သမ္မတ ဦးထင်ကျော်အစိုးရအဖွဲ့) လက်ထက်သည် ၂၀၁၇ အကုန်အထိ ၂ နှစ်တာ သက်တမ်းရှိသည့် အတွက် စီးပွားရေးမူဝါဒ အပြောင်းအလဲများ၏ သက်ရောက်မှုကို သိသာမြင်သာစွာ မြင်တွေ့နိုင်မည် မဟုတ်ပေ။ သို့သော်

အခြားသော စီးပွားရေး ကိန်းရှင်များဖြစ်သည့် အခွန်ကောက်ခံရရှိမှု၊ အသုံးစရိတ် စသည်တို့သည် ၂၀၁၅-၂၀၁၆ ဘဏ္ဍာရေးနှစ်တွင် သိသိသာသာ ပြောင်းလဲမှုများရှိသည်။

ပုံ (၃) ငွေကြေးပမာဏ

ရင်းမြစ်။ ။ (CSO, 2017), Money Supply

၂။ နောက်ခံ အကြောင်းအရင်း

သမ္မတ ဦးသိန်းစိန်လက်ထက် တိုင်းပြည်၏ စီးပွားရေးမူဝါဒသည် စုစုပေါင်း အချက် (၄) ချက်ပါဝင်သည်။ အဆိုပါ မူဝါဒ (၄) ချက်ကို ခြုံငုံတင်ပြရမည်ဆိုပါက စိုက်ပျိုးရေးကို အခြေခံသည့် စီးပွားရေး၊ တိုင်းဒေသကြီးနှင့် ပြည် နယ်များ အချိုးကျ မျှတစွာဖွံ့ဖြိုးရေး၊ ကဏ္ဍအသီးသီးဖွံ့ဖြိုးရန်နှင့် စာရင်းအင်း ကိန်းဂဏန်းများ တိကျမှန်ကန်ရေးဖြစ်သည် (ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော်ဥပဒေ, ၂၀၁၅)။

သမ္မတ ဦးထင်ကျော် တက်လာပြီးနောက်ပိုင်းတွင် အချက် (၁၂) ပါသော စီးပွားရေးမူဝါဒကို ပြင်ဆင်ထုတ်ပြန်ခဲ့သည်။ ၂၀၁၆ ခုနှစ် ဇူလိုင်လ တွင် ထုတ်ပြန်ခဲ့သော ဦးထင်ကျော်အစိုးရ၏ စီးပွားရေးမူဝါဒ (၁၂) ချက်သည် အမျိုးသားရင်းကြားစေ့ရေးကို ဦးတည်၍ စီးပွားရေးဖွံ့ဖြိုးမှုကို ရရှိအောင် ကြံဆောင်သည့် မူဝါဒဖြစ်သည်။ ထို့အပြင် တိုင်းဒေသကြီးနှင့် ပြည်နယ်ရှိ တိုင်းရင်းသားများအကြား မျှတသော ခန့်ခွဲဝေမှု ရရှိအောင် ရည်ရွယ်သည့် မူဝါဒလည်းဖြစ်သည် (စီးပွားရေးနှင့်ကူးသန်းရောင်းဝယ်ရေးဝန်ကြီးဦးသန်းမြင့်, ၂၀၁၆)။

မြန်မာနိုင်ငံ၏ ဘဏ္ဍာရေးမူဝါဒအောက်တွင် ရှိသော အခွန်မူဝါဒနှင့် အသုံးစရိတ်မူဝါဒများ ကိုလေ့လာရာတွင် ငွေကြေးဖောင်းပွမှုကို ထိန်းသိမ်းရန်၊ ပြည်တွင်းစားသုံးမှု၊ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုနှင့် စုဆောင်းမှုတို့ကို အခွန်ကောက်ခံရန်ဖြင့် ထိန်းညှိပေးရန်၊ ဝင်ငွေခွဲဝေမှု မျှတစေရန်နှင့် စီးပွားရေးဖွံ့ဖြိုး တိုးတက်မှုကို အထောက်အကူပြုရန် အဓိက ကိုင်တွယ်မည်ဖြစ်ပြီး၊ အသုံးစရိတ်မူဝါဒတွင် ပညာရေး၊ ကျန်းမာရေးနှင့်

လူမှုကာကွယ်စောင့်ရှောက်ရေး အသုံးစရိတ်များကို ဆက်လက်တိုးမြှင့်သုံးစွဲရန်၊ ပြည်သူ့လူထု လက်ငင်း အကျိုးပြုနိုင်သည့် အသုံးစရိတ်များကို ဦးစားပေး သုံးစွဲရန်၊ လက်တလော မလိုအပ်သေးသည့် စီမံကိန်းများကို ရွှေ့ဆိုင်းထားရန်၊ ပစ္စည်းဝယ်ယူမှုများကို စနစ်တကျစိစစ် ဆောင်ရွက်ရန်၊ ပြည်ပအကူအညီနှင့် ပြည်ပချေးငွေများကို စိစစ်ရယူရန်၊ ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးရေး၊ လျှပ်စစ်မီးရရှိရေး၊ သောက်သုံးရေနှင့် စိုက်ပျိုးရေး လုံလောက်စွာ ရရှိရေး တို့အတွက် တိုးမြှင့်သုံးစွဲရန် လုပ်ဆောင်မည်ဖြစ်သည်။ ဖော်ပြပါ ရေးဆွဲထားသော မူဝါဒများအရ အသုံးစရိတ်သုံးစွဲမှုများသည် တိုးမြှင့်သုံးစွဲသွားရန်သာရှိသည်။ ပြည်တွင်းစားသုံးမှု၊ ပြည်သူများ၏ စုဆောင်းမှု၊ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုကို အခွန်စနစ်ဖြင့် ထိန်းညှိမည်ဟု ဆိုသော်လည်း၊ လက်ရှိ အခွန်ကောက်ခံမှု ယန္တရားများ အားကောင်းမှုမရှိသလို၊ အစိုးရအနေဖြင့် အခွန်ကောက်ခံမှုကို ပိုင်နိုင်စွာလုပ်ဆောင်နိုင် မှုမရှိသေးပေ။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော ထိပ်ပိုင်းအာဏာရှိအသိုင်းအဝိုင်း (တိုက်ကွန်) နှင့် စပ်ဆက်သော စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများ၊ ပိုင်ဆိုင်မှုများကို ကိုင်တွယ်စစ်ဆေးနိုင်သည့် အခြေအနေမရှိ သေးဟုဆို ရမည်ဖြစ်သည်။ တိုင်းဒေသကြီးနှင့်ပြည်နယ်အစိုးရများအနေဖြင့် မိမိဒေသ၏ စီးပွားရေးတိုးတက်မှုကို လုပ်ဆောင်ရာ တွင် ၂၀၀၈ ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေ၏ ပေးထားချက်အောက်တွင် စဉ်းစားရမည်ဖြစ်သည်။

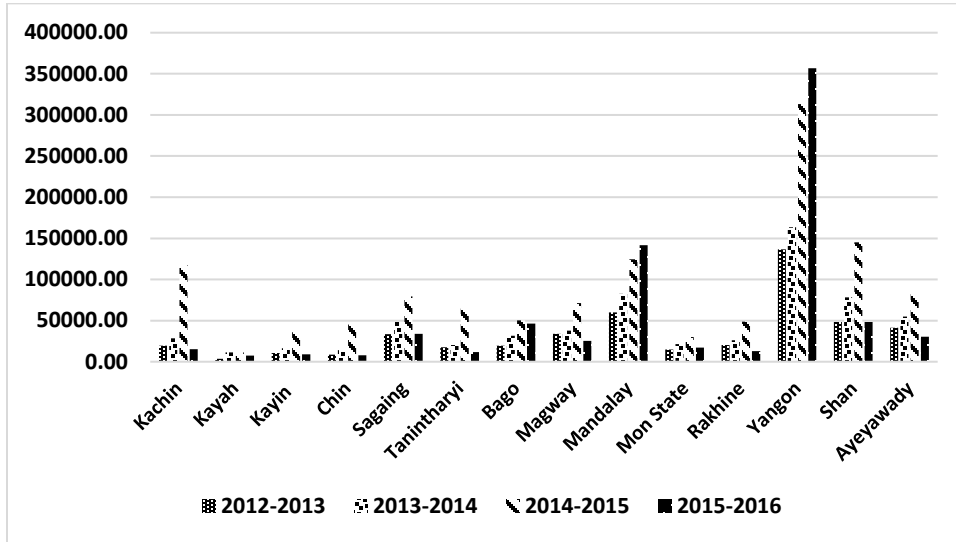
ပြည်နယ်နှင့်တိုင်းဒေသကြီးအစိုးရအဖွဲ့အနေဖြင့် မိမိတို့၏ ပြည်နယ်နှင့်တိုင်းဒေသကြီးများတွင် အခွန်အခများကို ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေပါ အခွင့်အရေးအတိုင်း ကောက်ယူခွင့်ရှိသည်။ ဖွဲ့စည်းပုံ အခြေခံဥပဒေ ဇယား ၅ ၏ ပေးထားချက်အရ တိုင်းဒေသကြီးနှင့် ပြည်နယ်များသည် အခွန် ၁၉ မျိုးကို ကောက်ခံခွင့်ရှိသည်။ ယေဘုယျအားဖြင့် မိမိ ဒေသတွင်ရှိသော ထုတ်လုပ်မှုနှင့်ဝန်ဆောင်မှု လုပ်ငန်းများအပေါ်တွင် ကောက်ခံနိုင်သည့် အခွန်အမျိုးအစားများ ဖြစ်သည်။ ဒေသမှထွက်ရှိသည့် တွင်းထွက်၊ သယံဇာတစသည့် သဘောဝအရင်းအမြစ်များအပေါ်တွင် အခွန်ကောက်ခံခွင့်မရှိပေ။ အဆိုပါ ကဏ္ဍကို ပြည်ထောင်စုအစိုးရအဖွဲ့မှ တိုက်ရိုက်ကိုင်တွယ်သည်။ ဖွဲ့စည်းပုံ အခြေခံဥပဒေ ဇယား (၂) ၊ စွမ်းအင်၊ လျှပ်စစ်၊ သတ္တုနှင့် သစ်တောကဏ္ဍအရ တိုင်းဒေသကြီးနှင့် အစိုးရအဖွဲ့သည် ကျောက်မျက်ရတနာ ဖြတ်တောက်ခြင်း၊ သွေးခြင်း စသည့် သဘာဝတွင်းထွက်နှင့် ပတ်သက်ပြီး လုပ်ပိုင်ခွင့်သာရှိသည် (ပြည်ထောင်စု မြန်မာနိုင်ငံတော်၊ ၂၀၀၈)။

ဇယား (၃) ၂၀၀၈ ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေ၊ ဇယား(၅)တွင်ဖော်ပြချက်အရ တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်များက ကောက်ခံရမည့် အခွန်အခများ

ပန်ဆောင်မှုတာဝန်	ထုတ်လုပ်မှုတာဝန်
-ဆည်နှင့် တာတာမံများမှ ထုတ်လုပ်ရရှိသည့် လျှပ်စစ်ဓာတ်အားသုံးစွဲခ	-မြေယာခွန်
-လမ်းတံတားဖြတ်သန်းခ	-ယစ်မျိုးခွန်
-ကုန်းလမ်း၊ ရေလမ်းသုံးယာဉ်များဥပဒေအရ စည်းကြပ်ခွန်	-ဓနချို့/ ရေငံ ငါးဖမ်းလုပ်ငန်းပေါ် စည်းကြပ်ခွန်
-တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်ပိုင်ပစ္စည်းများမှ ရရှိသော အကျိုးပြတ်များ (ရောင်းချခြင်း၊ ငှားရမ်းခြင်းအပါအဝင်)	-စားခွန်
-ပန်ဆောင်မှု လုပ်ငန်းများအပေါ်တွင် အခွန်ကောက်ခံခြင်း	
-တရားရုံးများက ရယူထားသည့် ဒဏ်ခွေများနှင့် အခြားရငွေများ	အခြားတာဝန်
-အစိုးရ၏ ဘဏ္ဍာရေးရန်ပုံငွေများ ထုတ်ချွေးခြင်းမှ ရရှိသော အတိုးများ	-ပိုင်ရှင်မပေါ် သွင်းထားသော ငွေများနှင့် ပစ္စည်းများ
-အစိုးရ၏ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုဖြင့်ရရှိသည့် အကျိုးအမြတ်များ	-ရတနာသိုက်
-သစ်နှင့် သစ်တောထွက်ပစ္စည်းများ (ကျွန်းနှင့် သတ်မှတ်သော သစ်မာများမှအပ) အပေါ်အခွန်ကောက်ခံခြင်း	
-မှတ်ပုံတင်ကြေး	
-ပွဲခွန်	
-ပြည်ထောင်စု ဘဏ္ဍာရန်ပုံငွေမှ ရရှိသည့် ဘဏ္ဍာငွေများ	
-စည်ပင်သာယာရေးဆိုင်ရာ အဖွဲ့အစည်းများ၏ ထည့်ပင်ငွေများ	
ပြည်ထောင်စု သမ္မတမြန်မာနိုင်ငံတော် ဖွဲ့စည်းပုံ အခြေခံဥပဒေကို ပြင်ဆင်သည့် ဥပဒေ အရ ဖြည့်စွက်ထားသည့် အပိုခံများကိုလည်းပါဝင်သည်။ (ဒေသဆိုင်ရာလွှတ်တော်များ အားပေးကူညီရေးအဖွဲ့၊ မေ ၂၀၁၈)	

ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေအရ တိုင်းဒေသကြီးနှင့်ပြည်နယ်အစိုးရများသည် အထက်ဖော်ပြပါ အခွန်အမျိုးအစားများကို ကောက်ယူခွင့်ရှိသည်။ သို့သော် ၎င်းတို့အနေဖြင့် သဘာဝယံဇာတများနှင့် သက်ဆိုင်သောအခွန်များကို ကောက်ယူခွင့်မရှိပေ။ ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေသည် အခွန်ကောက်ခံခြင်း ဆိုင်ရာ တာဝန်ဝတ္တရားများကို ရှင်းလင်းစွာဖော်ပြထားသော်လည်း ရန်ပုံငွေသုံးစွဲခြင်းအပိုင်းကို ရှင်းလင်းစွာ ဖော်ပြထားခြင်းမရှိပေ (Giles Dickenson-Jones, S Kanay De, and Andrea Smurra, စက်တင်ဘာ ၂၀၁၅)။

ပုံ (၄) တိုင်းဒေသကြီးနှင့် ပြည်နယ်များ၏ ရငွေများ (၂၀၁၂-၂၀၁၆ ဘဏ္ဍာရေးနှစ်)

ရင်းမြစ်။ (CSO, 2017)

အထက်ဖော်ပြပါ ပုံ (၄) အရ တိုင်းဒေသကြီးများနှင့်ပြည်နယ်များ၏ ရငွေများကို နှိုင်းယှဉ်ဖော်ပြရာတွင် ရန်ကုန်တိုင်းဒေသကြီးသည် အခြားတိုင်းဒေသကြီးနှင့်ပြည်နယ်များ၏ ရငွေများထက် နှစ်အလိုက်တိုးမြှင့်လျက်ရှိသည်။ ဖော်ပြပါ ပုံတွင် ရန်ကုန်တိုင်းဒေသကြီးနှင့် မန္တလေးတိုင်းဒေသကြီး၏ ရငွေသည် အများဆုံး ဖြစ်သည်။ ၂၀၁၄-၂၀၁၅ ဘဏ္ဍာရေးနှစ်တွင် ပြည်နယ်နှင့် တိုင်းဒေသကြီးများ၏ ရငွေများသည် ယခင်နှစ်များနှင့် နှိုင်းယှဉ်ပါက တိုးမြှင့်လာသည်ကို တွေ့ရသည်။ သိသိသာသာပြောင်းလဲမှုသည် ကချင်ပြည်နယ်၏ ရငွေများတွင် မြင်တွေ့နိုင်သည်။ ကချင်ပြည်နယ်၏ ရငွေများသည် ၂၀၁၂-၂၀၁၃ ဘဏ္ဍာရေးနှစ်နှင့် ၂၀၁၃-၂၀၁၄ ခုနှစ်တွင် သိသာမြင်သာသော အပြောင်းအလဲမရှိပေ။ သို့သော် ၂၀၁၄-၂၀၁၅ခုနှစ်၌ ရငွေများသည်သိသိသာသာ မြင့်တက်သွားပြီး ၂၀၁၅-၂၀၁၆ ဘဏ္ဍာရေးနှစ်၌ ရငွေများသည် ကျဆင်းသွားကြောင်း တွေ့ရသည်။ အခြားတိုင်းဒေသကြီးနှင့် ပြည်နယ်များတွင်လည်း အလားသဏ္ဍန် တူညီသော ဦးတည်မှု ရှိနေသည်။ အဆိုပါ ရငွေ သိသိသာသာလျော့ကျသွားခြင်းသည် နိုင်ငံရေးအပြောင်းအလဲများဖြစ်သည့် ၂၀၁၅ အထွေထွေရွေးကောက်ပွဲနှင့် အစိုးရအပြောင်းအလဲ၏ သက်ရောက်မှုများကြောင့်လည်း ဖြစ်နိုင်ပေသည်။

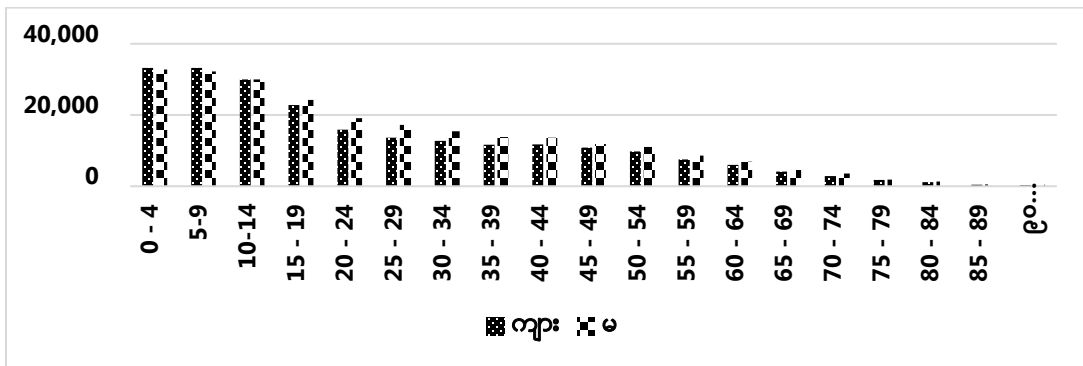
ထို့ကြောင့် ၂၀၀၈ ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေ၏ တိုင်းဒေသကြီးများနှင့် ပြည်နယ်အစိုးရများကို ပေးထားသော အခွင့်အရေးများသည် ဒေသဆိုင်ရာအစိုးရ၌ ၎င်းတို့ဒေသ၏ စီးပွားရေးဖွံ့ဖြိုးတိုး

တက်ရန်အတွက် ပြည်ထောင်စု အစိုးရ၏ ရန်ပုံငွေပံ့ပိုးမှုကို မှီခိုနေရသည်။ တနည်းအားဖြင့် ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာကိစ္စများဖြစ်သည့် အခွန်ကောက်ခံခြင်း၊ ရငွေများကို မိမိဒေသအတွက် အပြည့်အဝသုံးစွဲခွင့် မရှိခြင်းစသည်ဖြင့် ဗဟိုချုပ်ကိုင်မှုများကို မြင်တွေ့ရမည်ဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် တိုင်းဒေသကြီးနှင့် ပြည်နယ်အစိုးရများသည် ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေ မပြင်ဆင်နိုင်သေးသရွှိ မိမိဒေသ၏ စီးပွားရေးဖွံ့ဖြိုးမှုကို လုပ်ဆောင်ရာ၌ ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေ၏ ပေးထားချက်များ အောက်တွင် မိမိဒေသ၏ စီးပွားရေးအားသာချက်များကို အဓိကအားထား၍ လုပ်ဆောင်ရမည် ဖြစ်သည်။ အဆိုပါနည်းလမ်းသည် လက်တွေ့ကျပြီး၊ ဒေသ၏ စီးပွားရေး ဖွံ့ဖြိုးတိုးတတ်မှုကို ကာလတိုတွင် (ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေ မပြင်ဆင်နိုင်သေးသည့် ကာလအထိ) မြင်တွေ့နိုင်မည် ဖြစ်သည်။

၃။ ချင်းပြည်နယ် (ဖြစ်ရပ်များလေ့လာခြင်း)

ချင်းပြည်နယ်သည် မြန်မာနိုင်ငံ၏ အနောက်မြောက်ဘက်အခြမ်းတွင် တည်ရှိပြီး၊ အိန္ဒိယနိုင်ငံနှင့် ဘင်္ဂလားဒေ့ရှ်နိုင်ငံနှင့် နယ်နမိတ်ချင်း ထိစပ်လျက်ရှိသည်။ ချင်းပြည်နယ်သည် ခရိုင် (၃) နယ်၊ မြို့နယ် စုစုပေါင်း (၉) မြို့၊ ဖွဲ့စည်းထားသည်။ ခရိုင် (၃) ခုမှာ ဟားခါးခရိုင်၊ ဖလမ်းခရိုင်နှင့် မင်းတပ်ခရိုင်တို့ဖြစ်ကြသည်။ မြို့နယ်အားဖြင့် ဟားခါးမြို့နယ်၊ ထန်တလန်မြို့နယ်၊ ဖလမ်းမြို့နယ်၊ တီးတိန်မြို့နယ်၊ တွန်းဇန်မြို့နယ်၊ မင်းတပ်မြို့နယ်၊ မတူပီမြို့နယ်၊ ကန်ပက်လက်မြို့နယ်နှင့် ပလက်ဝမြို့နယ်တို့ဖြစ်ကြသည်။ ချင်းပြည်နယ်သည် တောင်တန်းများထူထပ်ပြီး၊ မြေပြန့်နည်းပါးသည့် ပြည်နယ်တစ်ခုဖြစ်သည်။ ချင်းပြည်နယ်သည် လူဦးရေအားဖြင့် ၅သိန်း (၅၀၄၁၂၁) ကျော်ရှိသည် (မြို့နယ်အထွေထွေအုပ်ချုပ်ရေးဦးစီးဌာန၊ မေ ၂၀၁၇)။¹

ပုံ (၅) ချင်းပြည်နယ်၏ လူဦးရေပြပုံ

ရင်းမြစ်။ ။ (ပြည်သူ့အင်အားဦးစီးဌာန၊ မေလ၊ ၂၀၁၅ ခုနှစ်)

ချင်းပြည်နယ်၏ လူဦးရေတိုးတက်မှု ပုံသဏ္ဍာန်ကိုလေ့လာမည်ဆိုပါက (၁၄) နှစ် အောက် သက်အုပ်စုပမာဏသည် သက်လက်အုပ်စု (တစ်နည်းအားဖြင့် အလုပ်လုပ်နိုင်စွမ်းရှိသော အသက်အုပ်စု) ပမာဏနှင့် ကွာခြားချက်ကြီးမားမှု မရှိ ကြောင်းတွေ့ရမည်ဖြစ်သည်။ သာမန်အားဖြင့် လုပ်သားအင်အားစုအတွင်းသို့ ရောက်ရှိလာခြင်းမရှိသေးသည့် (၁၅) နှစ်အောက်အသက်အုပ်စုသည်

¹ ၂၀၁၄ ခုနှစ်တွင် ကောက်ယူခဲ့သော သန်းခေါင်စာရင်းအရ ချင်းပြည်နယ်၏ လူဦးရေသည် ၄ သိန်းကျော် (၄၇၈၈၀၁) ရှိခဲ့သည်။

ထုတ်လုပ်နိုင်စွမ်းရှိသော အသက်အုပ်စုနှင့် ကွာခြားမှု မရှိခြင်းသည် ချင်းပြည်နယ်၏ ကာလရှည်တိုး တက်မှုတွင် အခတ်အခဲရှိမည်ဖြစ်ပေလိမ့်မည်။

ဇယား (၃) ချင်းပြည်နယ်၏ အသက်အပိုင်းအခြားအလိုက် လူဦးရေ ရာခိုင်နှုန်း

အသက်အပိုင်းအခြားအလိုက် လူဦးရေ ရာခိုင်နှုန်း	
ကလေးဦးရေ (အသက် ၀-၁၄ နှစ်)	၄၀.၀%
အလုပ်လုပ်နိုင်သူဦးရေ (အသက် ၁၅-၆၄)	၅၅.၂%
သက်ကြီးရွယ်အိုဦးရေ (အသက် ၆၅ နှစ်နှင့် အထက်)	၄.၈%

ရင်းမြစ်။ ။ (ပြည်သူ့အင်အားဦးစီးဌာန, မေလ၊ ၂၀၁၅ ခုနှစ်)

ထို့အပြင် ချင်းပြည်နယ်၌ အသက် (၁၅) နှစ်မှ (၄၉) နှစ်အတွင်းရှိ အမျိုးသမီးတစ်ဦး၏ စုစုပေါင်း ကလေးမွေးနှုန်းမှာ (၄.၃၇) ဦးနှုန်းဖြစ်သည်။ မြန်မာနိုင်ငံ၏ စုစုပေါင်းကလေးမွေးနှုန်း (၂.၃) ဦးနှုန်းနှင့် နှိုင်းယှဉ်လျှင် မွေးနှုန်းပိုမိုမြင့်မားကြောင်း တွေ့ရှိရပါသည်။ တစ်ဖက်တွင် ချင်းပြည်နယ်တွင်း ငါးနှစ်အောက်ကလေးသေနှုန်းမှာ အရှင်မွေးကလေး (၁၀၀၀) လျှင် (၉၀) ဦးနှုန်းရှိပြီး မြန်မာနိုင်ငံ၏ ငါးနှစ်အောက်ကလေးသေနှုန်း (၇၂) ဦးနှုန်းနှင့် နှိုင်းယှဉ်လျှင် သေနှုန်းပိုမိုမြင့်မားကြောင်းတွေ့ရှိရပါသည် (ပြည်သူ့အင်အားဦးစီးဌာန, မေလ၊ ၂၀၁၅ ခုနှစ်)။

ချင်းပြည်နယ်၏ စီးပွားရေးသည် စိုက်ပျိုးရေးနှင့် မွေးမြူရေးလုပ်ငန်းဖြစ်သည်။ အိမ်ထောင်စုများသည် တစ်နိုင်တစ်ပိုင်စိုက်ပျိုးရေးနှင့် မွေးမြူရေးလုပ်ငန်းများလုပ်ကိုင်ကြသည်။ ထို့အပြင် သက်လက်ပိုင်း လုပ်သားများသည် ချင်းပြည်နယ်၏ ပြင်ပသို့ ရွှေ့ပြောင်းလုပ်သားများအဖြစ် ထွက်ခွာလျက်ရှိသည်။ ချင်းပြည်နယ်ရှိ တစ်ဦးချင်း၏ တစ်ရက်ဝင်ငွေသည် ကျပ် ၁၀၀၀ နှင့် ကျပ် ၁၅၀၀ ကြားတွင် ရှိသည် (သန်းနိုင်လင်း၊ ဇော်ဝွန်း, ၂၀၁၅)။ ချင်းပြည်နယ်တွင် အဓိက စိုက်ပျိုးသည့်သီးနှံများမှာ စပါး၊ မြေပဲ၊ နှမ်း၊ နေကြာ၊ မတ်ပဲတို့ဖြစ်ကြသည်။ ထို့ အပြင် လက်ဖက်၊ ပန်းသီး၊ သစ်တော်သီး၊ လိမ္မော်သီး စသည့် သီးနှံများကိုလည်း စိုက်ပျိုးကြသည်။ မြို့နယ်အထွေထွေအုပ်ချုပ်ရေးမှူးဦးစီးဌာန၏ ဒေသဆိုင်ရာ အချက်အလက်များအရ စိုက်ပျိုးဧက^၂နှင့် ရိပ်သိမ်းဧကသည် များစွာ ကွဲပြားလျက်ရှိသည်။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် အဆိုပါသီးနှံများ၏ ဈေးကွက်မှာ ဝယ်လိုအားခိုင်မာမှုမရှိပေ။ ထို့အပြင် အချို့သီးနှံများမှာ ဝယ်လိုအားရှိသော်လည်း လမ်းပန်းဆက်သွယ်ရေး မကောင်းသောကြောင့် ဈေးကွက်အတွင်းသို့ အချိန်မှီ မရောက်နိုင်ခြင်းများနှင့်လည်း ကြုံတွေ့နေရသည်။ ထို့ကြောင့် စိုက်ပျိုးဧကနှင့် ရိပ်သိမ်းဧကသည် ကွဲပြားလျက်ရှိသည်။ ချင်းပြည်နယ်တစ်ခုလုံးအနေဖြင့် ၂၀၁၅-၂၀၁၆ ခုနှစ် တွင် စိုက်ဧက (၉၃၄၉၇) ရှိခဲ့ပြီး၊ ဝမ်းစာဖူလုံမှု ၅၈.၀၇ ရာခိုင်နှုန်းရှိသည်။ ၂၀၁၅ ခုနှစ် သဘာဝဘေး ဒဏ်ခံရပြီးနောက် ၂၀၁၆-၂၀၁၇ ခုနှစ်တွင် စိုက်ဧက (၈၂၇၈၉) အထိ ကျဆင်းလာခဲ့ပြီး၊ ဝမ်းစာဖူလုံမှု (၅၀.၅၉) ရာခိုင်နှုန်းအထိ ကျဆင်းခဲ့ကြောင်းတွေ့ရသည်။ ချင်းပြည်နယ်၏ အဓိကဝင်ငွေ သည် စိုက်ပျိုးရေးကဏ္ဍဖြစ်သည်။ သို့သော် အထက်ဖော်ပြပါ

^၂ ဤနေရာတွင် စိုက်ပျိုးဧကသည် နှစ်ရှည်သီးနှံပင်များဖြစ်သည့် သရက်သီး၊ ထောပတ်သီး၊ လိမ္မော်သီး စသည်တို့သည် စိုက်ပျိုးပြီးသီးနှံများမှ နှစ်စဉ်ထွက်ရှိမှုကိုဆိုလိုသည်။ ရာသီအလိုက် သွင်းအားစုများထည့်သွင်း၍ စိုက်ပျိုးရသည့် သီးနှံများဖြစ်သော စပါး၊ မြေပဲ၊ နှမ်း၊ နေကြာ စသည်တို့ကို ဆိုလိုခြင်းမဟုတ်ပေ။

သဘာဝဘေးအန္တရာယ်များ ဖြစ်ပွားပြီးနောက်ပိုင်းတွင် ဝမ်းစာဖူလုံရေးအတွက် အခြားသော ဝင်ငွေ ရရှိရေး လုပ်ငန်းများပြောင်းလဲ လုပ်ကိုင်လာသည်။

ချင်းပြည်နယ်အစိုးရအဖွဲ့သည် ပြည်နယ်ရှိမြေများကို အမြဲတမ်းစိုက်ပျိုးနိုင်သည့် စိုက်ပျိုးမြေများအဖြစ် ဖော်ထုတ်ခြင်းဖြင့် စားနပ်ရိက္ခာဖူလုံစေပြီး၊ ဝင်ငွေတိုးပွားလာမည်ဟု ယူဆချက်များဖြင့် ချင်းပြည်နယ်၏ ဖွံ့ဖြိုးရေးကို စိုက်ပျိုးရေးမြှင့်တင်ခြင်း မူဝါဒဖြင့် ဖော်ဆောင်လျက်ရှိသည်။ (ချင်းပြည်နယ် ဒေသန္တရစီမံကိန်းဥပဒေ၊ ၂၀၁၇)

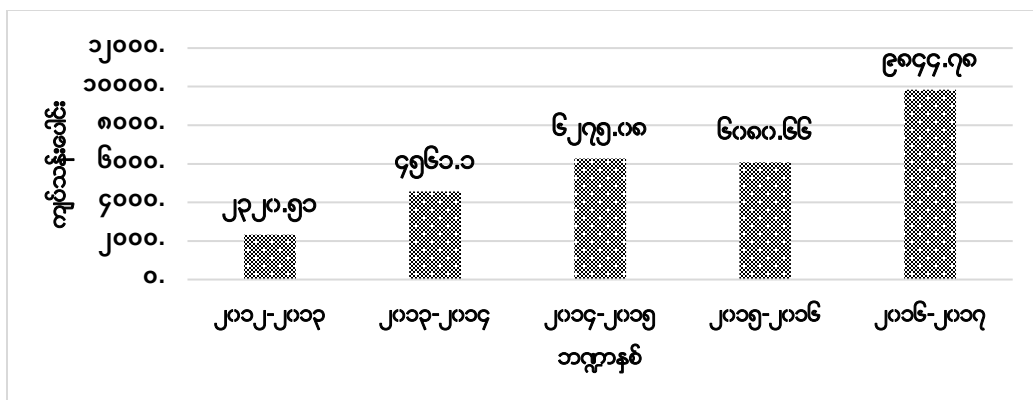
ဇယား (၄) ချင်းပြည်နယ်၏ မြို့နယ်များတွင် ရှိသော စိုက်ပျိုးမြေအမျိုးအစားနှင့် ဧကများ

စိုက်ပျိုး မြေအမျိုးအစား	စိုက်ဧက
စိုက်ပျိုးမြေ	၂၀၆၀၆၃ ဧက
လှုပ်မြေ	၄၁၁၆ ဧက
သစ်တောမြေ	၂၅၉၅၃၀၆ ဧက
စိုက်ပျိုးနိုင်သော မြေရိုင်း	၃၀၉၅၁၂၂ ဧက
စိုက်ပျိုးခြင်းမပြုနိုင်သော မြေရိုင်း	၃၀၁၂၃၀၃ ဧက
ကျားစိုက်	၁၂၅၄၁ ဧက

ရင်းမြစ် ။ (မြို့နယ်အထွေထွေအုပ်ချုပ်ရေးဦးစီးဌာန၊ မေ ၂၀၁၇)

ချင်းပြည်နယ်၏ စိုက်ပျိုးရေးကဏ္ဍတွင် အထူးသဖြင့် ရာသီအလိုက်သီးနှံစိုက်ပျိုးငွေအတွက် စိုက်ပျိုးရေး ဘဏ်မှ ထုတ်ချေးငွေပမာဏမှာ အောက်ဖော်ပြပါပုံတွင် တွေ့မြင်နိုင်သည်။ စိုက်ပျိုးရေးဘဏ်မှ ချင်းပြည်နယ်တွင် ထုတ်ချေးငွေ ပမာဏသည် ၂၀၁၂-၂၀၁၃ ဘဏ္ဍာနှစ်တွင် ကျပ်သန်းပေါင်း (၂၃၂၀.၅၁) ဖြစ်ပြီး ၂၀၁၆-၂၀၁၇ ဘဏ္ဍာနှစ်တွင် ကျပ်သန်းပေါင်း (၉၈၄၄.၇၈) အထိ တိုးမြှင့်ထုတ်ချေးခဲ့သည်။

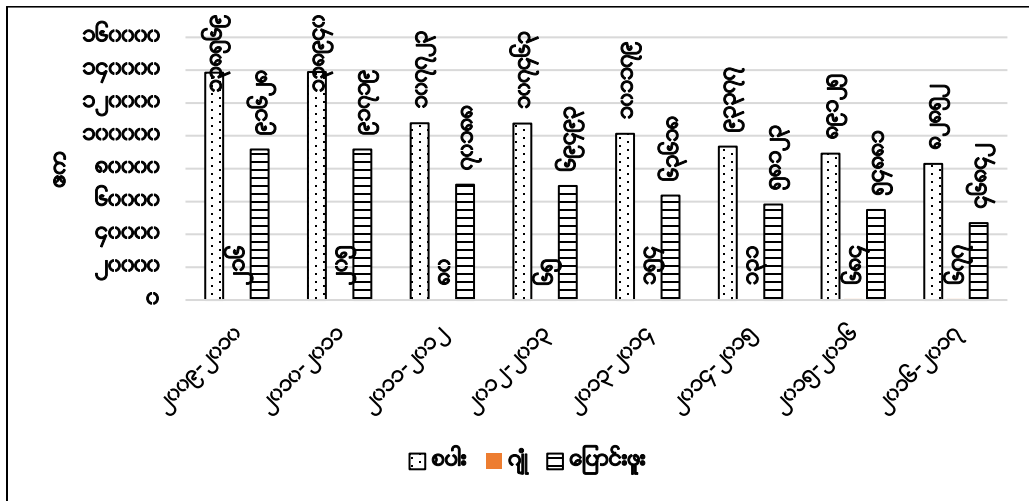
ပုံ (၅) ချင်းပြည်နယ်၏ စိုက်ပျိုးရေးကဏ္ဍအတွက် စုစုပေါင်းချေးငွေ*

ရင်းမြစ်။ ။ (CSO, 2017)၊ * မိုးရာသီ၊ ဆောင်းရာသီ၊ မိုးကြိုရာသီအတွက် စိုက်ပျိုးရေးဘဏ်မှ ထုတ်ချေးပေးထားသော စုစုပေါင်းငွေ ချေးငွေပမာဏဖြစ်သည်။

ချင်းပြည်နယ်၏ ကောက်ပဲသီးနှံစိုက်ပျိုးမှုအခြေအနေတွင် စိုက်ပျိုးဧကများသည် ၂၀၀၉ခုနှစ်မှ ၂၀၁၇ခုနှစ်အတွင်း စိုက်ပျိုးမှု တဖြည်းဖြည်း လျော့နည်းလာသည်ကို တွေ့မြင်ရသည်။ စိုက်ပျိုး မြေများ လျော့ကျသွားသည့် နှစ်များတွင် စပါး စိုက်ပျိုးမှု၊ ဂျုံနှင့် ပြောင်းဖူးစိုက်ပျိုး မှုများလည်း လျော့ကြသည် ကို တွေ့ရသည်။

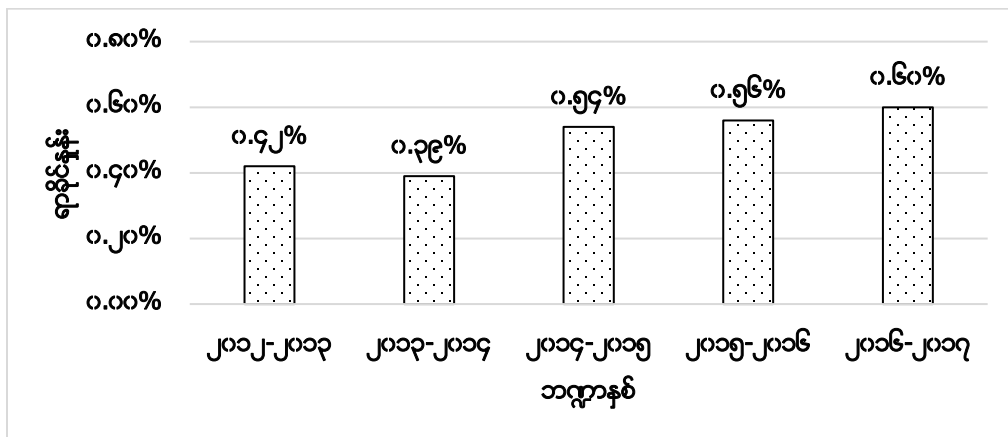
ပုံ (၆) ချင်းပြည်နယ်၏ ကောက်ပဲသီးနှံစိုက်ပျိုးမှု အခြေအနေ

ရင်းမြစ်။ (CSO, 2017)

ချင်းပြည်နယ်ရှိ ကောက်ပဲသီးနှံစိုက်ပျိုးမှု အခြေအနေမှာ တစ်ဖြည်းဖြည်း လျော့ကျလာသော်လည်း တစ်ဖက်တွင် စိုက်ပျိုးရေးဘဏ်မှ ချေးငွေရရှိရာခိုင်နှုန်းသည် တစ်နှစ်ထက်တစ်နှစ် တိုးလာကြောင်း အောက်ဖော်ပြပါ ပုံတွင် တွေ့မြင်နိုင်သည်။

ပုံ (၇) တိုင်းဒေသကြီး၊ ပြည်နယ်အသီးသီး၏ ချေးငွေများတွင် ချင်းပြည်နယ်၏ ချေးငွေရရှိမှု (စပါး၊ ဂျုံနှင့် ပြောင်းဖူး)

ရင်းမြစ်။ (CSO, 2017)

ချင်းပြည်နယ်တွင် အလုပ်လုပ်နိုင်သူဦးရေ (အသက် ၁၅-၆၄နှစ်) သည် ၅၅.၂ ရာခိုင်နှုန်းရှိသည် (ပြည်သူ့အင်အားဦးစီးဌာန၊ မေလ၊ ၂၀၁၅ ခုနှစ်)။ သို့သော် အဆိုပါ အလုပ်လုပ်နိုင်သူ ဦးရေသည် ချင်းပြည်နယ် တွင် နေထိုင်နေကြသူများမဟုတ်ပေ။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် ရွှေ့ပြောင်းသွား လာသူများဖြစ်သောကြောင့် စာရင်းအရ ချင်းပြည်နယ်အတွင်းရှိသော်လည်း အမှန်တကယ်အားဖြင့် မြန်မာနိုင်ငံ၏ အခြားသောပြည်နယ်နှင့် တိုင်းများတွင် နေထိုင်ကြသလို၊ နိုင်ငံခြားတိုင်းပြည်များတွင်လည်း သွားရောက်အလုပ်လုပ်ကိုင်နေထိုင်ကြသူများ ဖြစ်ကြသည်။ နိုင်ငံခြားသို့ သွားရောက်နေထိုင်ကြသည့် အရေအတွက်သည် ချင်းပြည်နယ် လူဦးရေ၏ ၁၁ ရာခိုင်နှုန်းရှိသည် (ပြည်သူ့အင်အားဦးစီးဌာန၊ မေလ၊ ၂၀၁၅ ခုနှစ်)။

ဇယား (၅) နိုင်ငံခြားသို့ ရောက်ရှိမှု အခြေအနေ (ချင်းပြည်နယ်)

နိုင်ငံခြားသို့ ရောက်ရှိမှု										
ပြည်နယ်/ ခရိုင်	စုစုပေါင်း	ထိုင်	မလေး	စင်္ကာ	တရုတ်	ဂျပန်	ကိုရီးယား	အိန္ဒိယ	အမေရိက	အခြား
ချင်းပြည်နယ်	၅၁၅၄၅	၅၈၈	၂၇၀၁၆	၁၆၉၅	၂၀၂	၄၄	၇၅	၅၈၈၀	၁၂၁၁၇	၃၉၂၈
ဟားခါးခရိုင်	၂၀၃၄၆	၉၀	၈၇၅၈	၁၉၇	၁၅	၁၈	၄၅	၁၆၀၁	၇၀၁၃	၂၆၀၉
ဖလမ်းခရိုင်	၁၅၆၆၃	၁၅၁	၈၀၃၂	၁၁၃၈	၈၈	၂၃	၂၁	၂၉၆၂	၂၇၆၅	၄၈၃
မင်းတပ်ခရိုင်	၁၅၅၃၆	၃၄၇	၁၀၂၂၆	၃၆၀	၉၉	၃	၉	၁၃၁၇	၂၃၃၉	၈၃၆

ရင်းမြစ်။ ။ (ပြည်သူ့အင်အားဦးစီးဌာန၊ မေလ၊ ၂၀၁၅ ခုနှစ်)

အထက်တွင်ဖော်ပြထားသော ဇယားအရ ချင်းပြည်နယ်မှ ဒေသခံများသည် မလေးရှားနိုင်ငံသို့ အများဆုံးထွက်ခွာကြပြီး၊ ဒုတိယအများဆုံးမှာ အမေရိကန်နိုင်ငံဖြစ်သည်။ တတိယအနေဖြင့် အိမ်နီးချင်းနိုင်ငံဖြစ်သော အိန္ဒိယနိုင်ငံသို့ သွားရောက်ကြသည်။ ပြည်ပနိုင်ငံများသို့ ထွက်ခွာသည့် လူဦးရေအရေအတွက်ကို ခရိုင်အလိုက်နှိုင်းယှဉ်ပါက ဟားခါးခရိုင်မှ ပြည်ပသို့ထွက်ခွာသည့် အရေအတွက်ပိုများကြောင်းတွေ့ရသည်။ မလေးရှားနိုင်ငံသို့ ထွက်ခွာသည့် အရေအတွက်သည် ခရိုင်သုံးခုလုံးတွင် အများဆုံးအရေအတွက်ဖြစ်သည်။

ချင်းပြည်နယ်ရှိ အသေးစားနှင့် အလတ်စား စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများသည် ဖွံ့ဖြိုးသောအခြေအနေတွင် မရှိပေ။ အထွေထွေအုပ်ချုပ်ရေးဦးစီးဌာန၏ အစီရင်ခံစာအရ အသေးစားနှင့် အလတ်စား လုပ်ငန်းများသည် ချေးငွေများ လုံလောက်စွာမရရှိခြင်း၊ အခြေခံအဆောက်အအုံများ နိမ့်ကျခြင်း၊ နည်းပညာအားနည်းခြင်း၊ သယ်ယူပို့ဆောင်ရေးစရိတ်များနှင့် မှတ်ပုံတင်ကြေး မြင့်မားခြင်း စသည်တို့ကြောင့် အသေးစားနှင့် အလတ်စား စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများ ဖွံ့ဖြိုးမှု မရှိကြောင်းတွေ့ရသည် (မြို့နယ်အထွေထွေအုပ်ချုပ်ရေးဦးစီးဌာန၊ မေ ၂၀၁၇)။

ချင်းပြည်နယ်အစိုးရ၏ ဒေသဖွံ့ဖြိုးရေးအသုံးစရိတ်များသည် ပြည်သူ့ကဏ္ဍနှင့် ပုဂ္ဂလိကကဏ္ဍ စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများမှ ပြန်လည်ရရှိသည့် အခွန်နှင့် ရငွေများထက် ပိုများသည်။ အဆိုပါအသုံးစရိတ်များကို ကာမိစေရန် ပြည်ထောင်စုအစိုးရ၏ ရန်ပုံငွေနှင့် ပြည်ပ အစိုးရနှင့် နိုင်ငံတကာ အဖွဲ့အစည်းများ၏ ဖွံ့ဖြိုးရေး အကူအညီများကို မှီခိုလျက်ရှိသည်။

ချင်းပြည်နယ်လွှတ်တော်သည် ၂၀၁၇-၂၀၁၈ ဘဏ္ဍာရေးနှစ်၊ ၂၀၁၇ ခုနှစ် မတ်လ ၃၀ ရက်နေ့တွင် ချင်းပြည်နယ် ဒေသန္တရ စီမံကိန်း ဥပဒေကို ပြဌာန်းလိုက်သည်။ အဆိုပါ ဒေသန္တရ စီမံကိန်းသည် ချင်းပြည်နယ်၏ လူမှုစီးပွားရေး တစ်ရပ်လုံးအတွက်၊ ကဏ္ဍအလိုက် တိုးတက်ရမည်ဆိုသည့် ချင်းပြည်နယ်အစိုးရ၏ ရည်မှန်းချက်ကို အကောင်အထည်ဖော်ပြုရန်ဖြစ်သည်။ အဆိုပါ ဒေသန္တရ စီမံကိန်းအရ ချင်းပြည်နယ်၏ စုစုပေါင်း ထုတ်လုပ်မှုနှင့် ဝန်ဆောင်မှု တန်ဖိုး (ဂျီဒီပီ) ကို ၄ ရာခိုင်နှုန်း (ပုံမှန်ဈေးနှုန်းအရ) တိုးတက်ရန် ရည်မှန်းထားသည်။

ဇယား (၆) ချင်းပြည်နယ်၏ မျှော်မှန်းတိုးတက်မှုနှုန်းပြ ဇယား

မျှော်မှန်းတိုးတက်မှုနှုန်း	
ပြည်နယ်အဆင့်	
ချင်းပြည်နယ်	၄.၀ ရာခိုင်နှုန်း
ခရိုင်အဆင့်	
ဖလမ်းခရိုင်	၄.၄ ရာခိုင်နှုန်း
မင်းတပ်ခရိုင်	၄.၀ ရာခိုင်နှုန်း
ဟားခါးခရိုင်	၃.၆ ရာခိုင်နှုန်း
မြို့နယ်အဆင့်	
တီးတိန်မြို့နယ်	၃.၁ ရာခိုင်နှုန်း
တွန်းဖုံမြို့နယ်	၄.၉ ရာခိုင်နှုန်း
ဖလမ်းမြို့နယ်	၅.၂ ရာခိုင်နှုန်း
ထန်တလန်မြို့နယ်	၄.၁ ရာခိုင်နှုန်း
ဟားခါးမြို့နယ်	၃.၃ ရာခိုင်နှုန်း
ကန်ပက်လက်မြို့နယ်	၇.၇ ရာခိုင်နှုန်း
ပလက်ဝမြို့နယ်	၂.၉ ရာခိုင်နှုန်း
မတူပီမြို့နယ်	၃.၈ ရာခိုင်နှုန်း
မင်းတပ်မြို့နယ်	၃.၇ ရာခိုင်နှုန်း

ရင်းမြစ်။ ။ (ချင်းပြည်နယ် ဒေသန္တရစီမံကိန်းဥပဒေ, ၂၀၁၇)

မျှော်မှန်းတိုးတက်မှုနှုန်းများတွင် ခရိုင်အလိုက်တိုးတက်မှုနှုန်းသည် ကြီးမားသော ကွာခြားမှုများမရှိ သော်လည်း၊ မြို့နယ်အဆင့် မျှော်မှန်းတိုးတက်မှုနှုန်းများတွင် မျှော်မှန်းတိုးတက်မှု ရာခိုင်နှုန်းအမြင့်ဆုံးမြို့နယ်မှာ ကန်ပက်လက် မြို့နယ်ဖြစ်သည်။ ကန်ပက်လက်မြို့နယ်သည် ချင်းပြည်နယ်ရှိ အခြားမြို့နယ်များကဲ့သို့

စီးပွားရေးနှေးကွေးသော မြို့နယ်တစ်ခုဖြစ်သည်။ ဒေသခံအများစုသည် စိုက်ပျိုးရေးကို အဓိကလုပ်ကိုင်ကြပြီး၊ မြို့နယ်၏ အဓိက ထွက်ကုန်မှာ ပဲဖြစ်သည်။ လမ်းပန်းဆက်သွယ်ရေးမှာ အသင့်အတင့်ကောင်းမွန်ပြီး၊ ကုန်သွယ်ရေးအတွက် ကုန်းလမ်း တစ်ခုတည်းကိုသာ အားထားရပြီး၊ ထွက်ရှိသော ပဲ ကို မန္တလေးတိုင်းဒေသကြီးနှင့် ရန်ကုန်မြို့သို့ အများဆုံးတင်ပို့ရောင်းချလျက်ရှိသည်။ ခရီးသွားကဏ္ဍတွင်လည်း အခြားမြို့နယ်များနှင့် နှိုင်းယှဉ်ပါက အလားအလာရှိသော မြို့နယ်တစ်ခုဖြစ်သည်။ ခရီးသွားသူများကြားတွင် ထင်ရှားသော တောင်တစ်ခုဖြစ်သည့် ခေါင်းစုံ(ခေါ်) ဝိတိုရိယတောင်နှင့် နတ်မတောင် အမျိုးသားဥယျာဉ်ပါဝင်မှု ကြောင့် ခရီးသွားလာသူများအား ဆွဲဆောင်လျက်ရှိသည် (မြို့နယ်အထွေထွေအုပ်ချုပ်ရေးဦးစီးဌာန၊ ဧပြီ ၂၀၁၇) ။

ထို့အပြင် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ထိခိုက်မှုအရ ၂၀၀၉ ခုနှစ်တွင် ကန်ပက်လက်မြို့နယ်၌ ကြွက်ဘေးအန္တရာယ် ကျရောက်ခဲ့ပြီးနောက်ပိုင်း၊ ကြီးမာသော သဘာဝဘေးအန္တရာယ်ကျရောက်မှုမရှိခဲ့ပေ။ ကန်ပက်လက်မြို့နယ်သည် ချင်းပြည်နယ်ရှိ အခြားမြို့နယ်များနှင့် နှိုင်းယှဉ်ပါက သဘာဝဘေးအန္တရာယ်ထိခိုက်မှု အနည်းဆုံးသော မြို့နယ်တစ်ခုဖြစ်သည်။ ဆိုလိုသည်မှာ ကန်ပက်လက်မြို့နယ်သည် အခြားမြို့နယ်များနှင့် နှိုင်းယှဉ်ပါက စီးပွားရေးဖွံ့ဖြိုးတက်မှု ပိုမိုအလားအလာရှိသော မြို့နယ်များထဲမှ တစ်ခုဖြစ်သည်။

ဇယား(၇) ချင်းပြည်နယ်၏ ကဏ္ဍအလိုက် မျှော်မှန်းတိုးတက်မှုနှုန်းပြဇယား

စဉ်	ကဏ္ဍ	မျှော်မှန်းတိုးတက်မှုနှုန်း
၁	လယ်ယာ	၂.၈
၂	သားငါး	၄.၆
၃	သစ်တော	၁၉၈.၀
၄	သတ္တုနှင့် တွင်းထွက်ပစ္စည်း	၂.၅
၅	စက်မှုလက်မှု	၅.၅
၆	လျှပ်စစ်ဓာတ်အား	၅.၁
၇	ဆောက်လုပ်ရေး	၀.၉
၈	ပို့ဆောင်ရေး	၂.၁
၉	ဆက်သွယ်ရေး	၄.၁
၁၀	ငွေရေးကြေးရေး	၁၅.၉
၁၁	လူမှုရေးနှင့် စီမံခန့်ခွဲရေး	၅.၉
၁၂	ငှားရမ်းခနှင့် အခြားဝန်ဆောင်မှုများ	၅.၃
၁၃	ကုန်သွယ်မှု	၆.၈

ချင်းပြည်နယ်အစိုးရအနေဖြင့် ကဏ္ဍအလိုက်ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုကို မျှော်မှန်းသတ်မှတ်ရာတွင် သစ်တော ကဏ္ဍတွင် ၁၉၈ ရာခိုင်နှုန်းတိုးတက်ရန် မျှော်မှန်းထားသည်။ သစ်တောကဏ္ဍ မျှော်မှန်းတိုး

တက်မှုနှုန်းသတ်မှတ်မှုသည် ကဏ္ဍများထဲ၌ မျှော်မှန်တိုးတက်မှုနှုန်းသတ်မှတ်ရာတွင် အခြားကဏ္ဍများနှင့် နှိုင်းယှဉ်ပါက အမြင့်ဆုံးဖြစ်သည်။ အခြားကဏ္ဍများ၏ မျှော်မှန်တိုးတက်မှုနှုန်း အများဆုံးသည် ၁၆ ရာခိုင်နှုန်းထက်မပိုကြောင်းတွေ့ရသည်။ ဒုတိယ မျှော်မှန်တိုးတက်မှုနှုန်း အများဆုံးကဏ္ဍမှာ ငွေရေးကြေးရေး ကဏ္ဍဖြစ်ပြီး ၁၅.၉ ရာခိုင်နှုန်းရှိသည်။ မျှော်မှန်တိုးတက်မှုအနည်းဆုံးသော ကဏ္ဍမှာ ဆောက်လုပ်ရေးကဏ္ဍဖြစ်ပြီး၊ မျှော်မှန်တိုးတက်မှုနှုန်းအရ ၀.၉ ရာခိုင်နှုန်းဖြစ်သည် (ချင်းပြည်နယ် ဒေသန္တရစီမံကိန်းဥပဒေ, ၂၀၁၇)။

၅။ နိဂုံးနှင့် ဆွေးနွေးချက်များ

ဒေသဖွံ့ဖြိုးရေးအတွက် ဦးစားပေးလုပ်ဆောင်မည့် ကဏ္ဍများသည် အခြေခံအဆောက်အအုံဖွံ့ဖြိုးရေးအတွက် အဓိက လုပ်ဆောင်ချက်များဖြစ်သည်ဟု ဆိုနိုင်သည်။ အဆိုပါ ကဏ္ဍများသည် ကာလရှည်ရင်းနှီးမြှုပ်နှံရသည့် ကဏ္ဍများ ဖြစ်သည်။ အဆိုပါရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများမှ ပြန်လည်ရရှိမည့် အကျိုးအမြတ်များသည် နှစ်ကာလကြာရှည်မှသာ ပြန်လည်ပေါ်ပေါက်လာမည်ဖြစ်သည်။

ချင်းပြည်နယ်အတွင်းရှိ အသေးစားနှင့် အလတ်အစား စက်မှုလုပ်ငန်းများအနေဖြင့်လည်း ပြည်နယ်၏ စီးပွားရေးတိုးတက် မှုကို များစွာ မထောက်ပံ့ပေးနိုင်ပေ။ ပြည်နယ်အစိုးရအနေဖြင့် အဆိုပါ ကဏ္ဍမှာ အခွန်ပမာဏ များစွာ မျှော်လင့်၍ မရပေ။

စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးကဏ္ဍတွင် တစ်နိုင်တစ်ပိုင်စိုက်ပျိုးကြခြင်း၊ လက်မှုလယ်ယာမှာ စက်မှု လယ်ယာသို့ ကူးပြောင်းနိုင် မှုမရှိခြင်း၊ စိုက်ပျိုးကုန်ထုတ်လုပ်တင်ပို့မှုထက် ဝမ်းစာဖူလုံအောင်ပင် ပြည်နယ်ပြင်ပမှ တင်သွင်းနေခြင်း စသည့် တို့ကြောင့် စိုက်ပျိုးထုတ်လုပ်မှုကဏ္ဍသည် များစွာ အားကောင်းခြင်းမရှိပေ။ အချို့မြို့နယ်များတွင် စိုက်ပျိုးရေး၌ လိုအပ်သော စက်ကရိယာများကို ပုဂ္ဂလိကပိုင်အနေဖြင့် အသုံးပြုနိုင်ခြင်းမရှိပေ။

ချင်းပြည်နယ်၏ လူဦးရေတိုးတက်မှုပြပုံအရ အလုပ်လုပ်နိုင်စွမ်းရှိသော သက်လက် အုပ်စုသည် ၁၅နှစ်အောက် သက်ငယ် အုပ်စုထက်နည်းနေသည်ကိုမြင်တွေ့ရသည်။ ထို့အပြင် ချင်းပြည်နယ်၏ ကလေးမွေးဖွားမှုနှုန်းနှင့် ငါးနှစ်အောက် ကလေး သေဆုံးမှုနှုန်းများသည် နိုင်ငံတစ်လုံး၏ မွေးဖွားနှုန်း၊ ငါးနှစ်ကလေးသေဆုံးနှုန်းများနှင့် နှိုင်းယှဉ်ပါက မြင့်မာလျက်ရှိနေ သည်။ အသက် (၁၅-၆၄) အသက်အုပ်စုရှိ ဦးရေ (၁၀၀) တွင် သက်ငယ်နှင့် သက်ကြီးမှီခိုသူ အချိုး (၈၁.၀) ရှိသည်အတွက် မှီခိုသူ များနေသူဟုဆိုရမည်ဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် ချင်းပြည်နယ် ရှိနေဆဲ လူမှုစီးပွား ရေး အညွှန်းများသည် ချင်းပြည်နယ်၏ ဖွံ့ဖြိုးရေးအတွက် အပြုသဘောမဆောင်ပေ။ ထို့ကြောင့် သမားရိုးကျ ဖွံ့ဖြိုးမှု လုပ်ဆောင်ချက်ထက် ပိုမို၍ ဗျူဟာကျသော ဖွံ့ဖြိုးရေးပုံစံကို ဖော်ထုတ်ရမည်ဖြစ်သည်။

ချင်းပြည်နယ်အစိုးရအနေဖြင့် ကာလရှည် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများကို ငွေလုံငွေရင်းဖြင့် သုံးစွဲရမည့်အပြင် ချက်ချင်းလက်ငင်းအကျိုးအမြတ်များပြန်လည်ပေါ်ပေါက်မည့် ကဏ္ဍများကိုလည်း ရွေးချယ်၍ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသင့်ပေသည်။ ငွေလုံးငွေရင်းအသုံးပြုသည့် ကာလရှည်ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများသည် ပြည်နယ်၏ အခြေခံ

အဆောက်အအုံများအတွက် ပိုမိုကောင်းမွန်သော အခြေအနေကိုရောက်ရှိမည်ဖြစ်သော်လည်း၊ အဆိုပါ ကဏ္ဍများကို ပုဂ္ဂလိက-အစိုးရ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်သည့်ပုံသဏ္ဍန်(Private Public Partnership) ဖြင့် လုပ်ကိုင်ခြင်းဖြင့် ငွေလုံးငွေရင်းများကို ကာလတို ဖွံ့ဖြိုးမှုများတွင် ပိုမိုအသုံး ပြုနိုင်မည်ဖြစ်ပြီး၊ ဖွံ့ဖြိုးမှုကို လျင်မြန်စွာမြင်တွေ့ရမည်ဖြစ်သည်။ ထို့အပြင် ပြည်တွင်း၊ ပြည်ပ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများ တိုးမြှင့်လာစေရန်အတွက် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု မြှင့်တင်ရေး အစီအစဉ်များကိုလည်း ဖော်ဆောင်သင့်ပေသည်။ ပြည်နယ်အစိုးရအနေဖြင့် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများ ပြည်နယ်အတွင်းသို့ ရောက်ရှိလာမှုကို စောင့်ဆိုင်းခြင်းထက်၊ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများရှိရာသို့ သွားရောက်သင့်ပေသည်။

ပြည်နယ်အစိုးရအနေဖြင့် သဘာဝအရင်းမြစ်များကို စီမံခန့်ခွဲပိုင်ခွင့်မရှိသော်လည်း ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံ ဥပဒေ၏ ဇယား (၅) တွင်ဖော်ပြချက်အရ လုပ်ကိုင်နိုင်သည့် စီးပွားရေးကဏ္ဍများကို အဓိကထား၍ ပိုမိုလုပ်ဆောင်ခြင်းဖြင့် အစိုးရ၏ ရငွေများကို မြှင့်တင်နိုင်မည်ဖြစ်သည်။ ပြည်ထောင်စုအစိုးရသို့ နှစ်စဉ် ဘတ်ဂျက် ရေးဆွဲတင်ပြရာတွင် အကျိုးအမြတ်များ ကာလတိုတွင် ပြန်လည်ပေါ်နိုင်သည့် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု အမျိုးအစားများကို ဦးစားပေး စဉ်းစားသင့်ပါသည်။

ထို့အပြင် ပြည်နယ်အတွင်းရှိ လုပ်ငန်းများနှင့် လုပ်သားများအား အလုပ်အကိုင်အခွင့်အလမ်းကို ဖန်တီးပေးနိုင်သော၊ ပံ့ပိုးပေးနိုင်သော ကဏ္ဍများတွင် ပိုမို၍ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသင့်ပေသည်။ ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေ၏ ဇယား (၅) တွင် ဖော်ပြချက်အရ တိုင်းဒေသကြီးနှင့် ပြည်နယ်အစိုးရများ ကောက်ခံပိုင်ခွင့်ရှိသည့် အခွန်အမျိုးအစားများသည် ချင်းပြည်နယ်ရှိ စီးပွားရေးကို ပံ့ပိုးသော ကဏ္ဍများ မဟုတ်ဟု ယူဆနိုင်ပေသည်။ ဇယား (၅) ၏ ပေးထားချက်များသည် ချင်းပြည်နယ်အတွက် ယခုကာလများတွင် ပြည်နယ်အစိုးရအတွက် အခွန်ငွေပမာဏ များစွာ ရနိုင်ဖွယ်မရှိပေ။ အဆိုပါအချက်များထဲမှ ဖြစ်နိုင်ဖွယ်ရှိသော ကဏ္ဍတစ်ခုမှာ ငွေးရေကြေးရေးကဏ္ဍဖြစ်သည်။ ပြည်နယ်အတွင်း လည်ပတ်ငွေ သို့မဟုတ် ရင်းနှီးမတည်ငွေများ ချေးပေးခြင်းများ သည် ပြည်နယ်အတွင်းရှိ လုပ်ငန်းများ ကောင်းမွန်စွာလည်ပတ်လာနိုင် မည်ဖြစ်ပြီး အလုပ်အကိုင်အခွင့် အလမ်းများကိုလည်း ဖန်တီးပေးနိုင်မည်ဖြစ်သည်။ တစ်ဖက်တွင် ကုန်စည်စီးဆင်းမှုကို ပိုမိုမြန်ဆန် စေရန် လမ်းပန်းဆက်သွယ်ရေးကဲ့သို့သော အခြေခံ အဆောက်အအုံများတွင် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံခြင်းဖြင့် ပြည်နယ်၏ စီးပွားရေး တိုးတက်မှုကို ဖော်ဆောင် နိုင်မည်ဖြစ်သည်။

ကျမ်းကိုးစာရင်း

CSO. (2017). *Myanmar Statistical Yearbook*. Nay Pyi Taw: Central Statistical Organization.

Giles Dickenson-Jones, S Kanay De, and Andrea Smurra. (စက်တင်ဘာ ၂၀၁၅). *မြန်မာနိုင်ငံ၏ ပြည်နယ်နှင့် တိုင်းဒေသကြီးများရှိ ပြည်သူ့ ဘဏ္ဍာရေးကဏ္ဍ*. Yangon: MRDI-CESD, IGC and The Asia Foundation.

MDRI-CESD and IGC. (June 2015). *Fiscal Management in Myanmar*. Yangon: Asian Development Bank.

ကူးသန်းရောင်းဝယ်ရေး), ဝ. ဥ. (၂၀၁၆, ဇူလိုင် ၂၉). အမျိုးသားရင်ကြားစေ့ ရေး ဦးတည်မည့် NLD အစိုးရ စီးပွားရေးမူဝါဒ (၁၂) ချက်ထုတ်ပြန်. VOA.

ချင်းပြည်နယ် ဒေသန္တရစီမံကိန်းဥပဒေ. (၂၀၁၇, မတ်လ ၃၀). ၂၀၁၇-၂၀၁၈ ဘဏ္ဍာနှစ် ချင်းပြည်နယ် ဒေသန္တရစီမံကိန်းဥပဒေ. ၂၀၁၇ ခုနှစ်၊ ချင်းပြည်နယ်လွှတ်တော် ဥပဒေအမှတ် ၁. ဟားခါး, ချင်းပြည်နယ်, မြန်မာနိုင်ငံ: ချင်းပြည်နယ်လွှတ်တော် ဥပဒေအမှတ်.

စီးပွားရေးနှင့်ကူးသန်းရောင်းဝယ်ရေးဝန်ကြီးဦးသန်းမြင့်. (၂၀၁၆, ဇူလိုင် ၂၉). အမျိုးရင်ကြားစေ့ရေးဦးတည်မည့် NLD အစိုးရ စီးပွားရေးမူဝါဒ (၁၂) ချက်ထုတ်ပြန်. (သိဂီလင်း, Interviewer)

စီမံကိန်းနှင့် ဘဏ္ဍာရေးဝန်ကြီးဌာန. (ဖွန်လ၊ ၂၀၁၇ခုနှစ်). ၂၀၁၇ ခုနှစ်၊ ကာလလတ်ကြေးမြီးစီမံခန့်ခွဲမှု မဟာဗျူဟာ. နေပြည်တော်: စီမံကိန်းနှင့် ဘဏ္ဍာရေးဝန်ကြီးဌာန.

မြို့နယ်အထွေထွေအုပ်ချုပ်ရေးဦးစီးဌာန. (ဧပြီ ၂၀၁၇). ကန်ပက်လက်မြို့နယ် ဒေသဆိုင်ရာအချက်အလက်များ. ချင်းပြည်နယ်: မြို့နယ်အထွေထွေအုပ်ချုပ်ရေးဦးစီးဌာန.

မြို့နယ်အထွေထွေအုပ်ချုပ်ရေးဦးစီးဌာန. (မေ ၂၀၁၇). ချင်းပြည်နယ်၊ ဒေသဆိုင်ရာ အချက်အလက်များ. မြို့နယ်အထွေထွေအုပ်ချုပ်ရေးဦးစီးဌာန.

ပြည်သူ့အင်အားဦးစီးဌာန. (မေလ၊ ၂၀၁၅ ခုနှစ်). ၂၀၁၄ ခုနှစ် မြန်မာနိုင်ငံလူဦးရေနှင့် အိမ်အကြောင်းအရာ သန်းခေါင်စာရင်း. လူဝင်မှုကြီးကြပ်ရေးနှင့် ပြည်သူ့အင်အားဝန်ကြီးဌာန, ပြည်သူ့အင်အားဦးစီးဌာန. နေပြည်တော်: လူဝင်မှုကြီးကြပ်ရေးနှင့် ပြည်သူ့အင်အားဝန်ကြီးဌာန.

ပြည်ထောင်စု မြန်မာနိုင်ငံတော်. (၂၀၁၈). *ဖွဲ့စည်းပုံ အခြေခံဥပဒေ*. နေပြည်တော်: ပြည်ထောင်စု မြန်မာနိုင်ငံတော်.

ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော်ဥပဒေ. (၂၀၁၅, ဧပြီ ၉). ၂၀၁၅-၂၀၁၆ ဘဏ္ဍာနှစ်၊ အမျိုးသားစီမံကိန်းဥပဒေ.
ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော်ဥပဒေ အမှတ်၁၉. နေပြည်တော်.

သန်းနိုင်လင်း၊ ဇော်ဝင်း. (၂၀၁၅). မြန်မာ-အိန္ဒိယ နယ်စပ်ဒေသလေ့လာရေး (နိုင်ငံတကာ နယ်နိမိတ်ကြောင့်
ကွဲပြားစွာ နေထိုင်ကြသော မျိုးနွယ်တူလူမျိုးစုများ၏ ဆက်ဆံရေး. ရန်ကုန်: လူမှုရေး လုပ်ငန်းနှင့်
သုတေသန ဗဟိုဌာန မြန်မာ.

ဒေသဆိုင်ရာလွှတ်တော်များ အားပေးကူညီရေးအဖွဲ့. (မေ ၂၀၁၈). ချင်းပြည်နယ်လွှတ်တော်မိတ်ဆက်.
ရန်ကုန်: ဒေသဆိုင်ရာလွှတ်တော်များ အားပေးကူညီရေးအဖွဲ့.

This page left intentionally blank